

Državni izpitni center, 2025

ALI ZNANJE ŠTEJE?

Populacijski pregled socialno-ekonomskega statusa posameznikov, njihovih učnih dosežkov, dosežkov na zunanjih preverjanjih znanja in nadaljnjega uspeha v življenju

Avtorji: dr. Gašper Cankar, David Janet in dr. Darko Zupanc

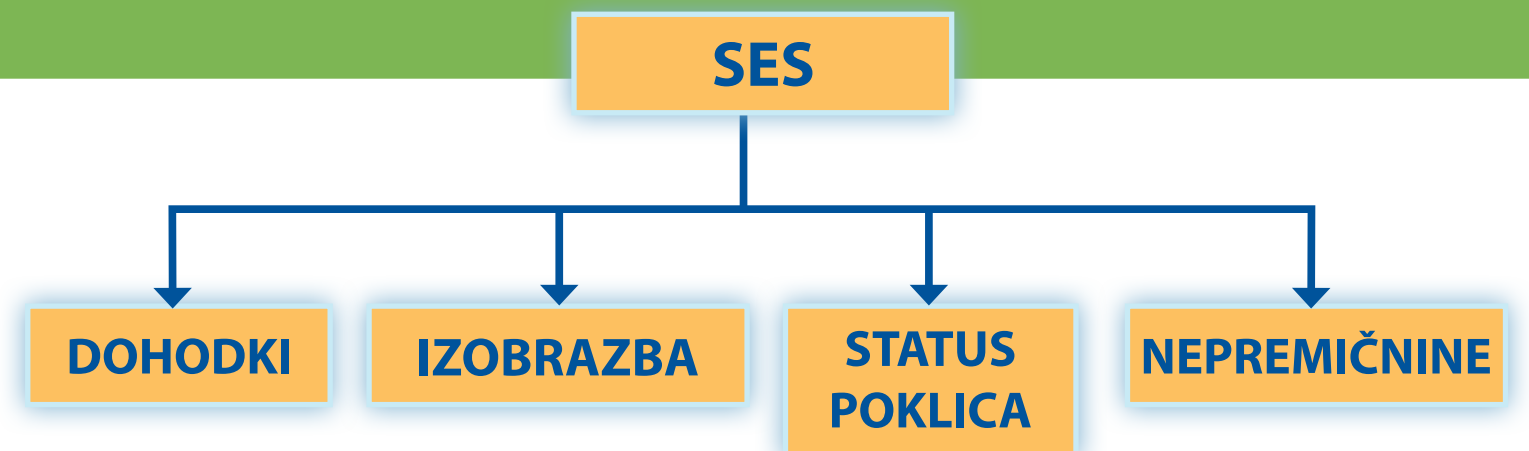

Ugotovitve so rezultat sodelovanja Državnega izpitnega centra in Statističnega urada RS.

Podatki so bili povezani
na varen in zaupen način,
ob doslednem upoštevanju
zakonskih omejitev ter
smernic etičnega raziskovanja.

Socialno-ekonomski status

Socialno-ekonomski status smo oblikovali kot kompozitno
spremenljivko, ki jo sestavljajo štiri dimenzije:
letni bruto dohodki, stopnja izobrazbe, status poklica in
vrednost nepremičnin.

Socialno-ekonomski indeks

SEId

SEIp

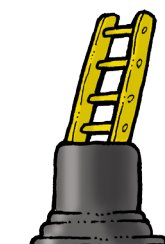
Oblikovali smo dva indeksa socialno-ekonomskega statusa:

SEId – indeks družinskega okolja

(letni bruto dohodki, izobrazba, status poklica in vrednost nepremičnin staršev)

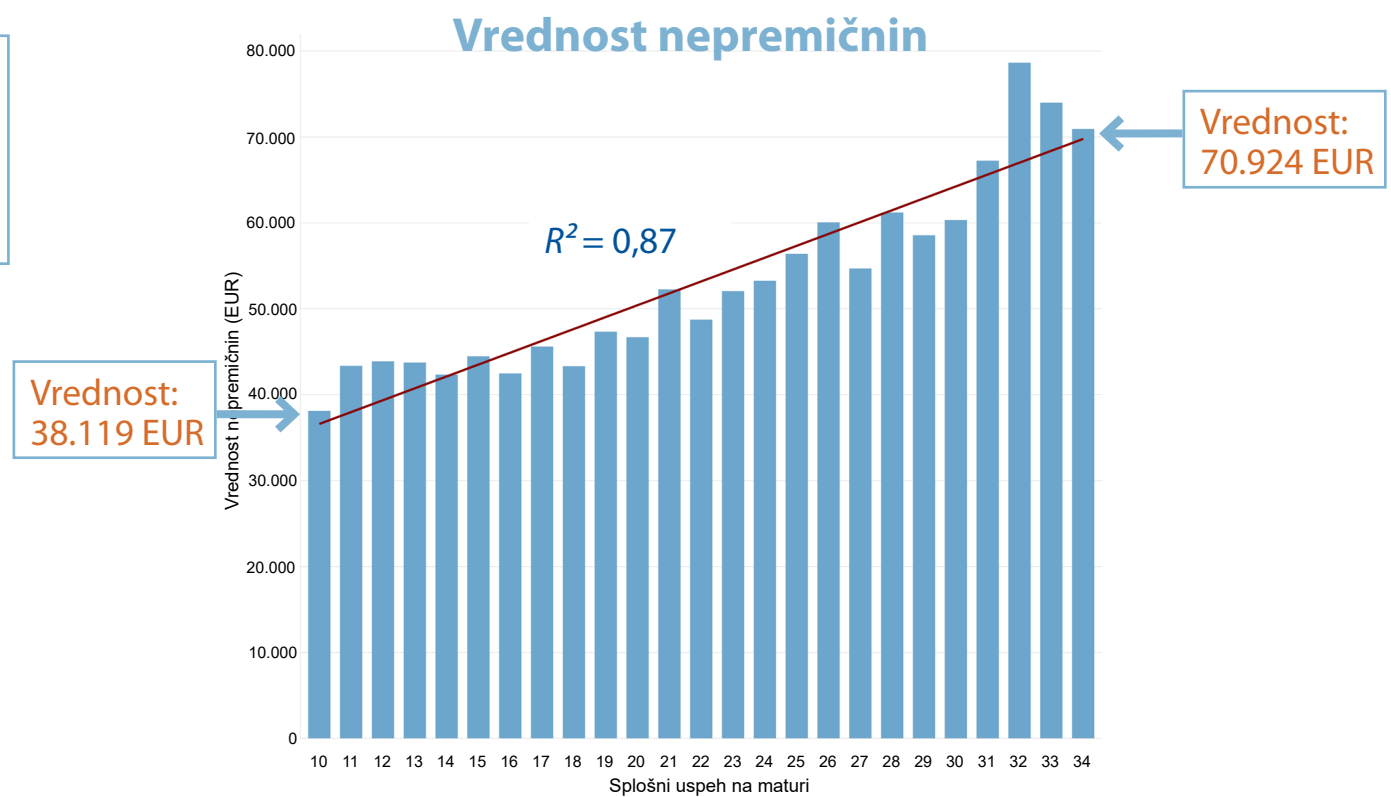
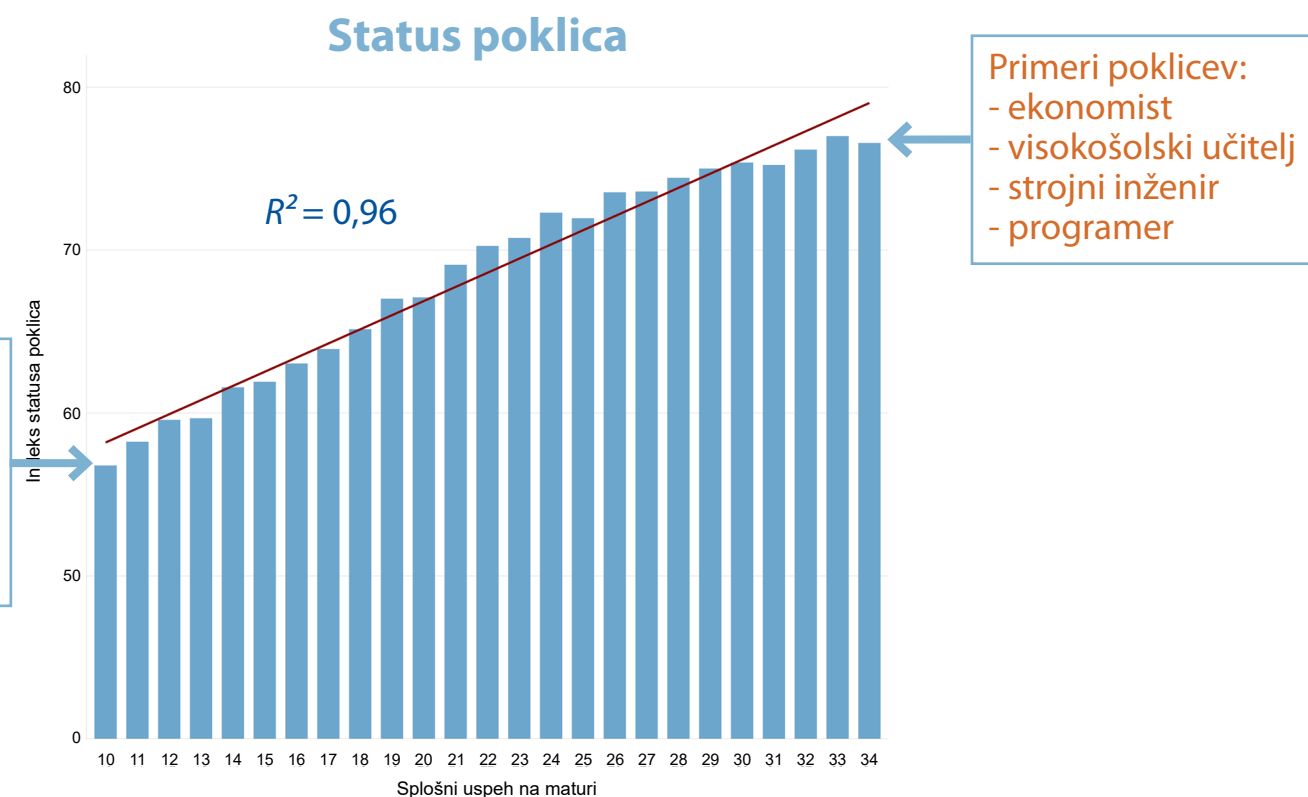
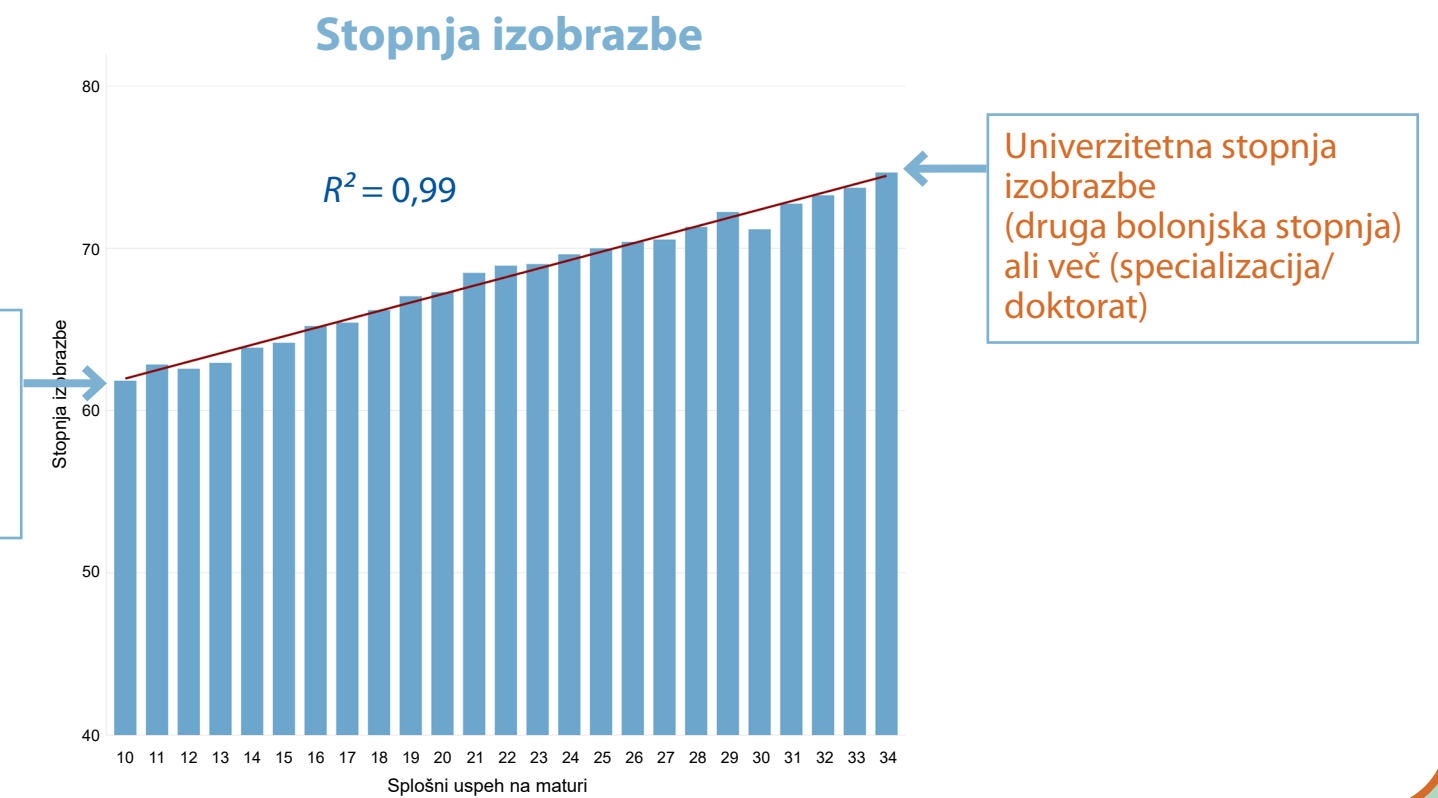
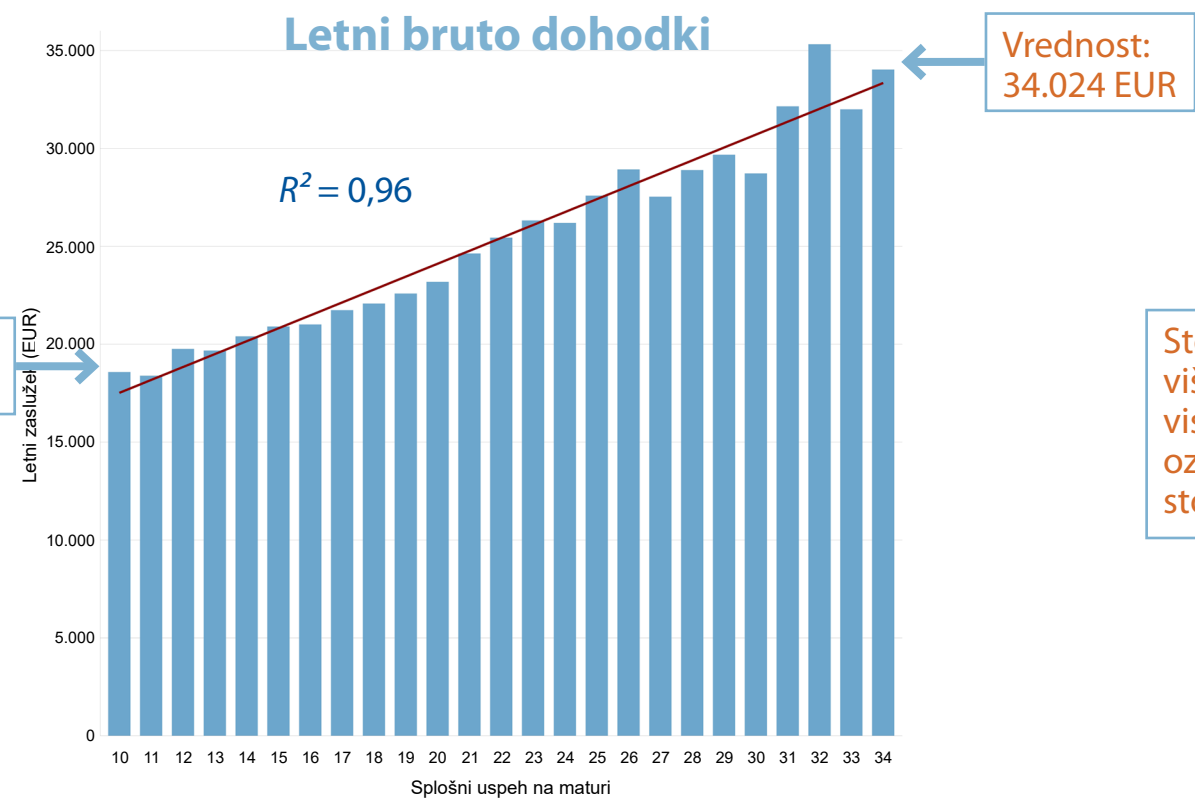
SEIp – indeks posameznika

(letni bruto dohodki, izobrazba, status poklica in vrednost nepremičnin posameznika)

Analiza generacij 1995–2001

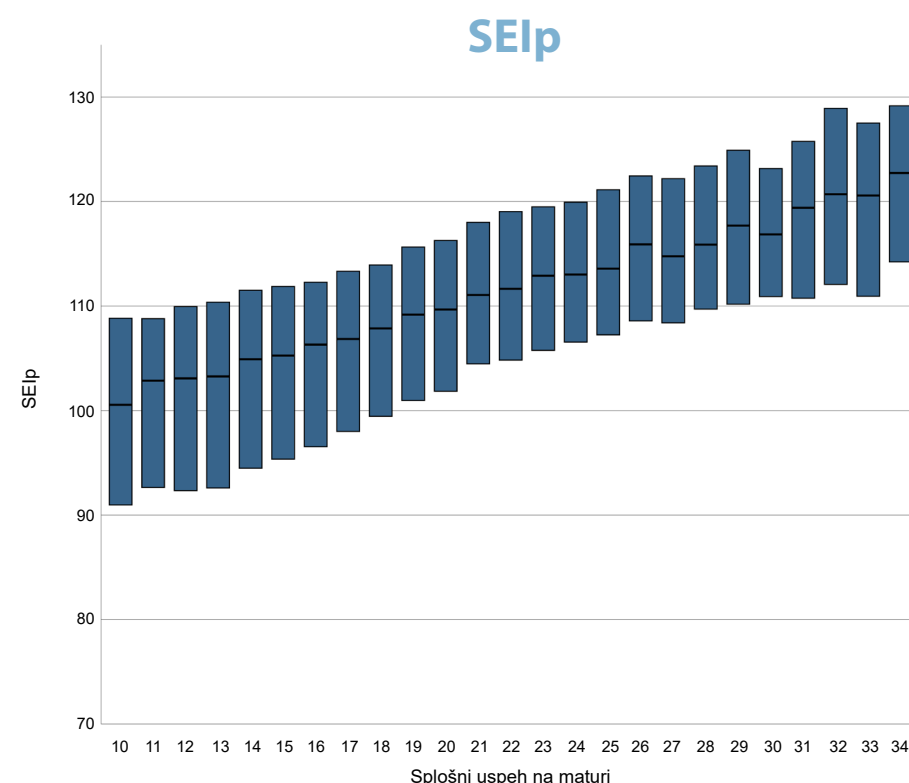
Kako se dosežki maturantov odražajo v obdobju 15–21 let po zaključeni maturi?

»Višje število točk se odraža v višjih dohodkih, višji stopnji izobrazbe, uglednejšem poklicu in večji vrednosti nepremičnin posameznikov.«

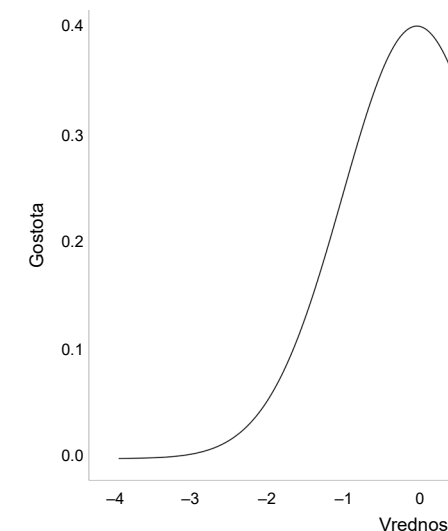
Analiza generacij 1995–2001

Kako se dosežki maturantov odražajo v obdobju 15–21 let po zaključeni maturi?

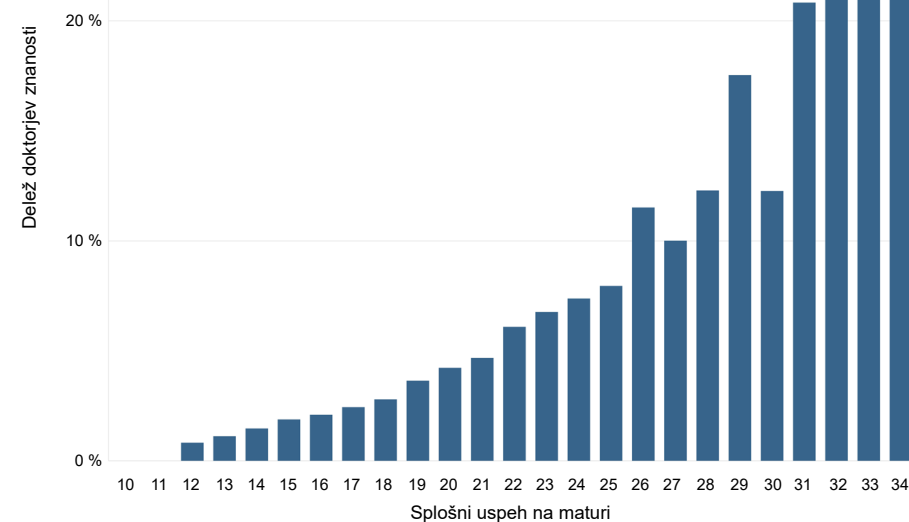

Z naraščanjem števila točk na maturi narašča SEIp, ki ga posameznik doseže v odraslosti.

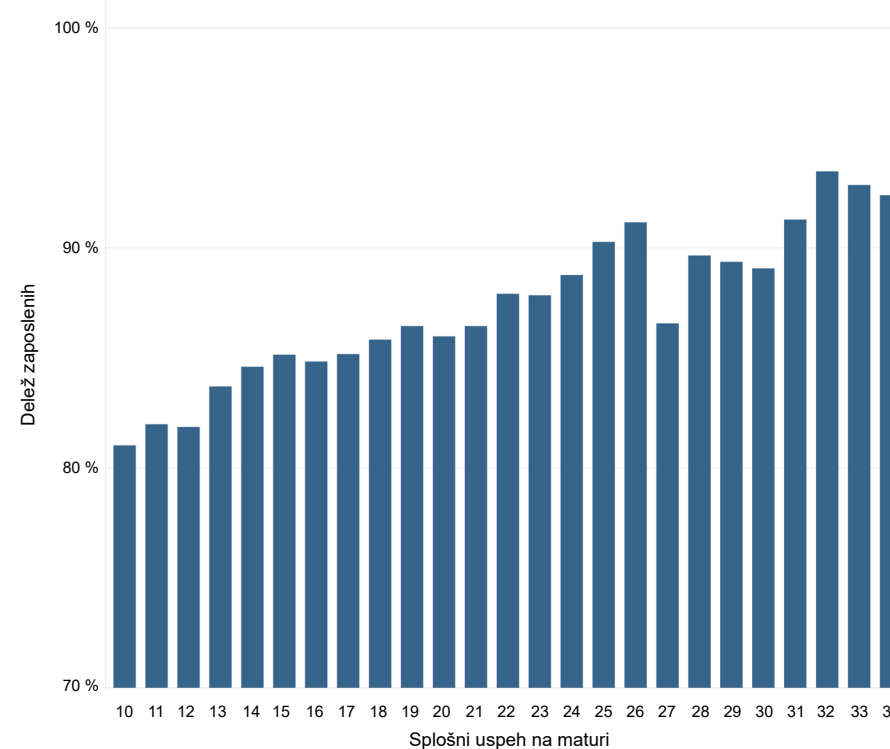
Posamezniki z najvišjimi dosežki na maturi dosegajo SEIp, ki je za en do dva standardna odklona višji od povprečja.

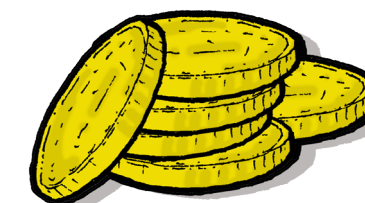
Delež doktorjev znanosti

Delež zaposlenih

Dodatna točka na maturi prinese povprečno **810 EUR** višji letni bruto dohodek.*

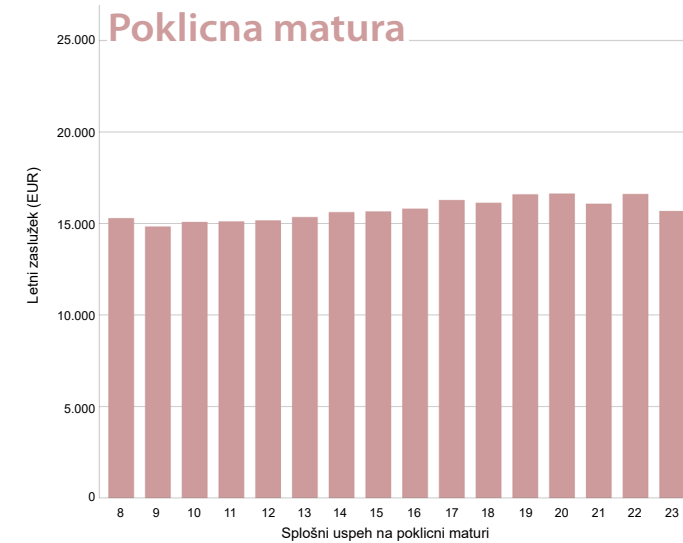
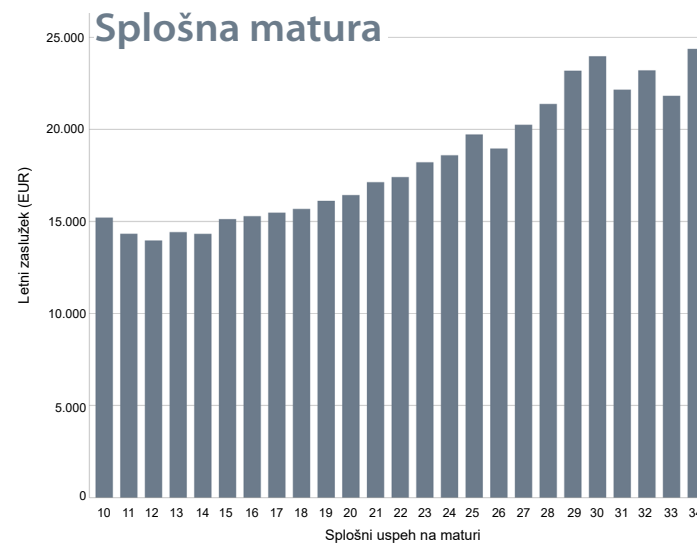

Razlika v letnem bruto dohodku med maturantom z najnižjim pozitivnim številom točk (10) in najvišjim pozitivnim številom točk (34) 15–21 let po maturi v povprečju znaša **19.660 EUR**.*

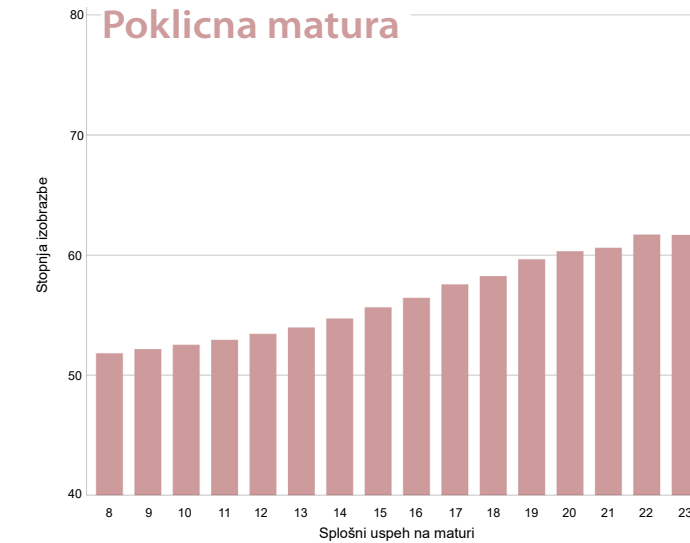
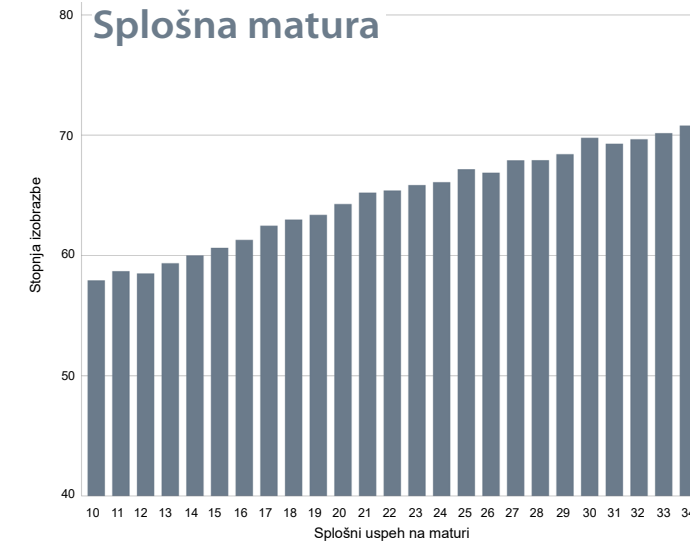
Opomba: * Gre za zneske iz leta 2016, revalorizirane na vrednosti iz leta 2024.

Analiza generacij 2002–2006

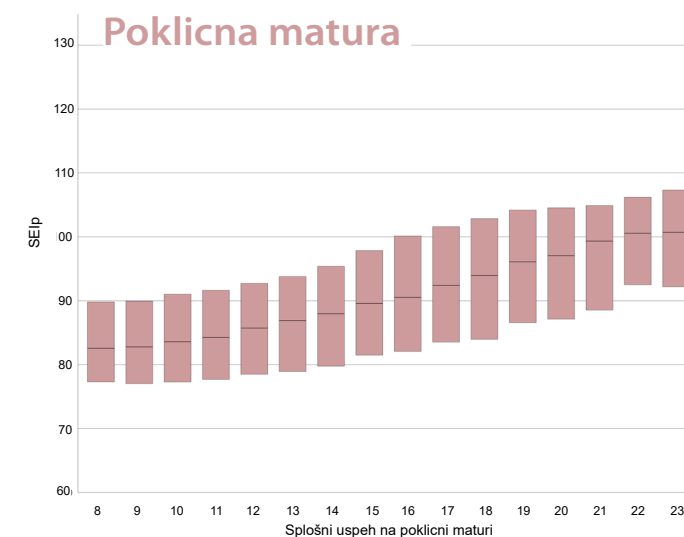
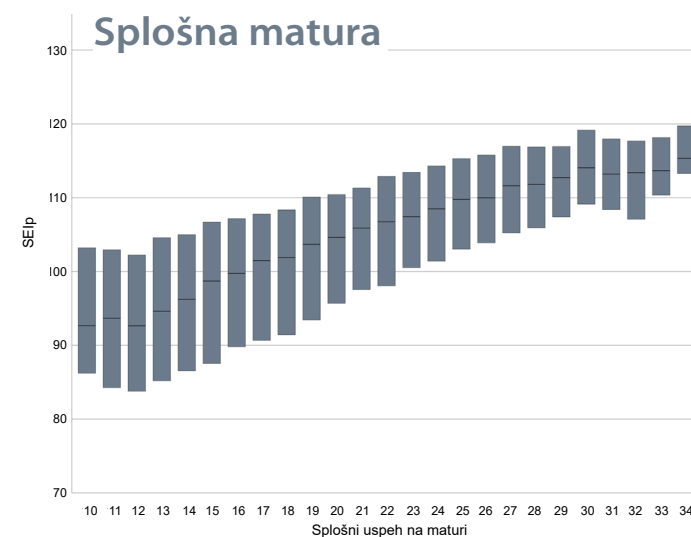
Letni bruto dohodki

Stopnja izobrazbe

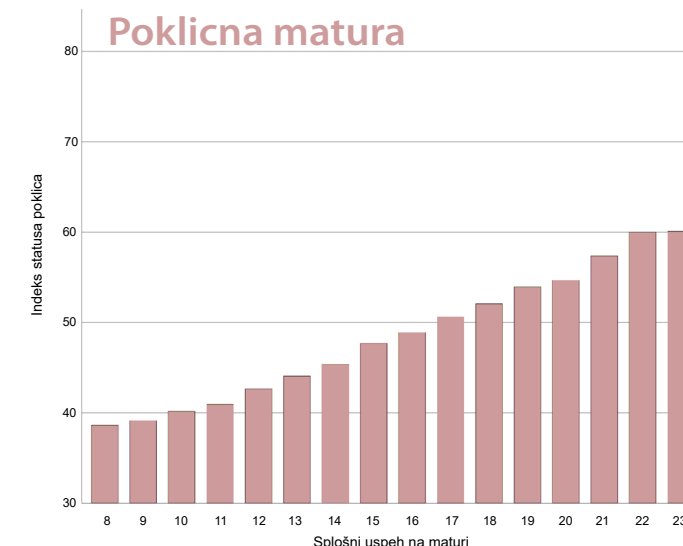
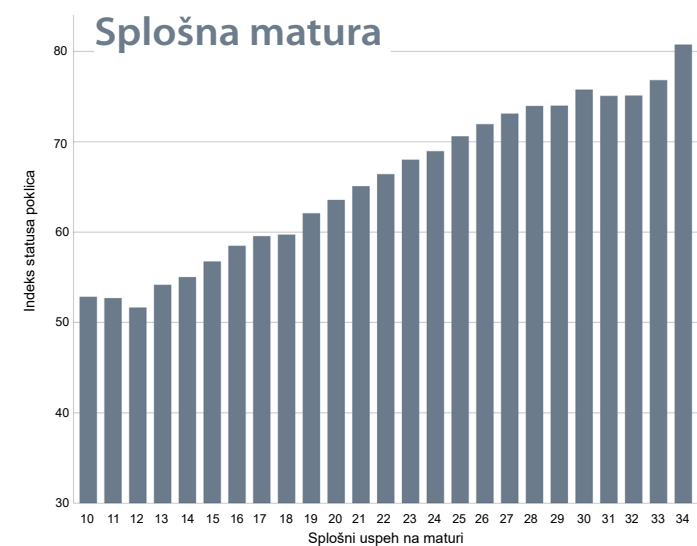

SEIp

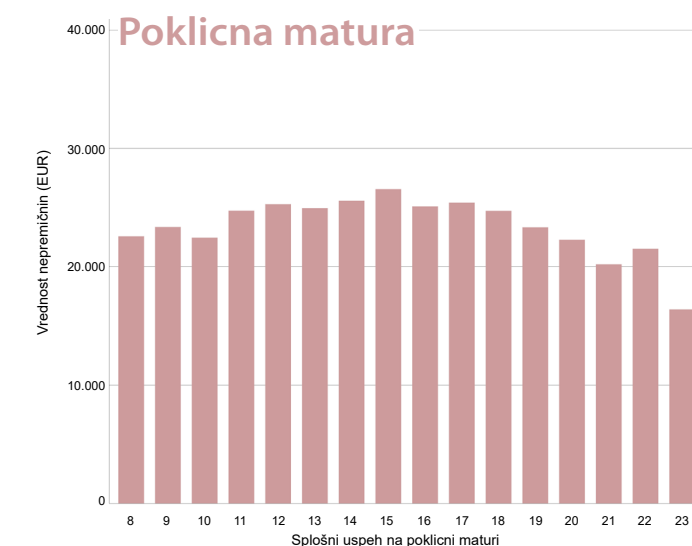
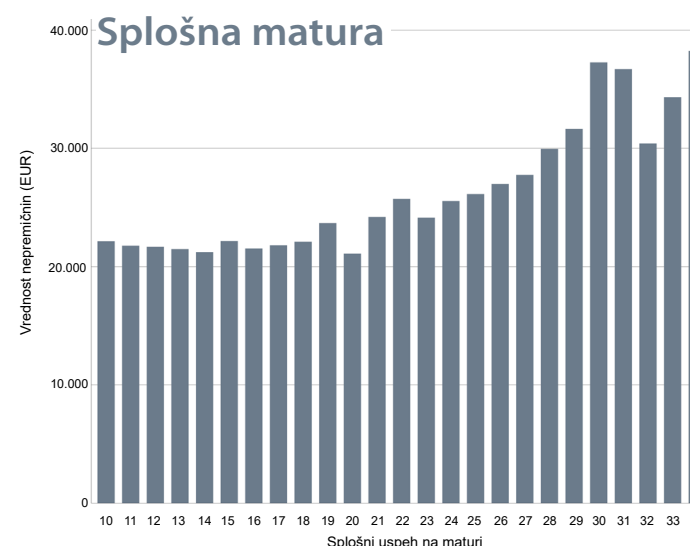

Z naraščanjem števila točk na splošni in poklicni maturi narašča SEIp, ki ga posameznik doseže v odraslosti. Ta trend je manj izrazit pri poklicni maturi.

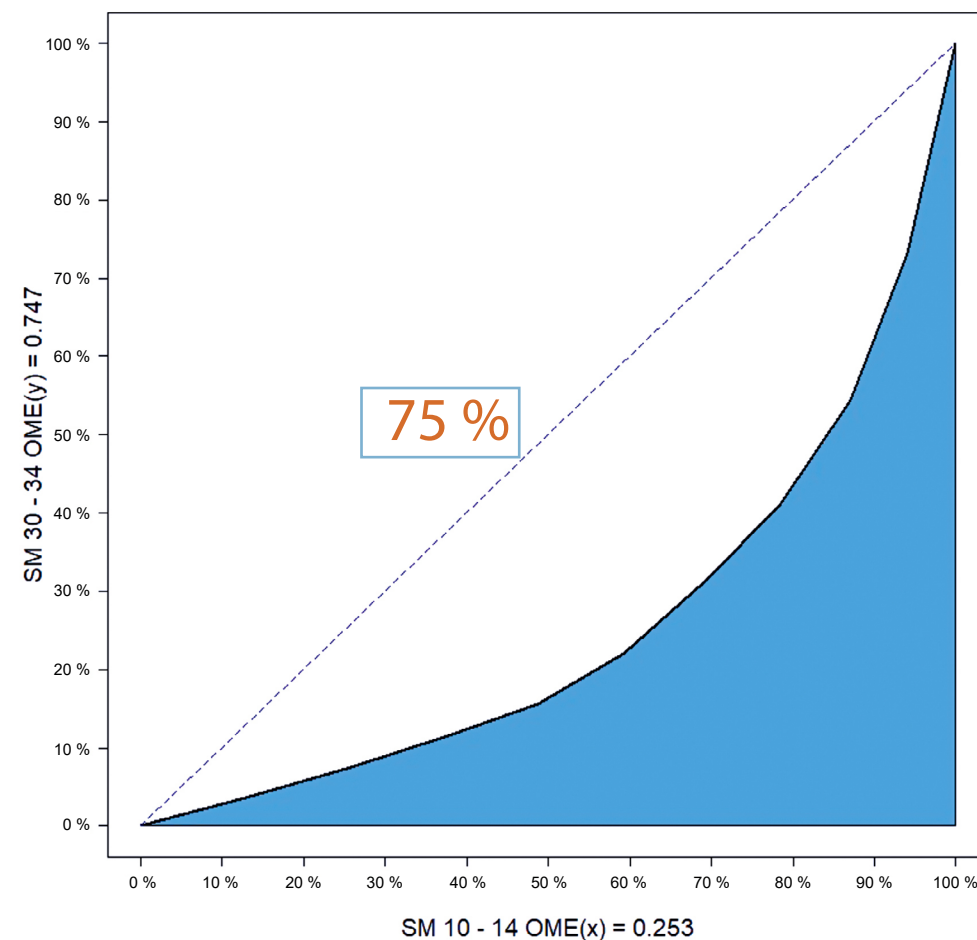
Status poklica

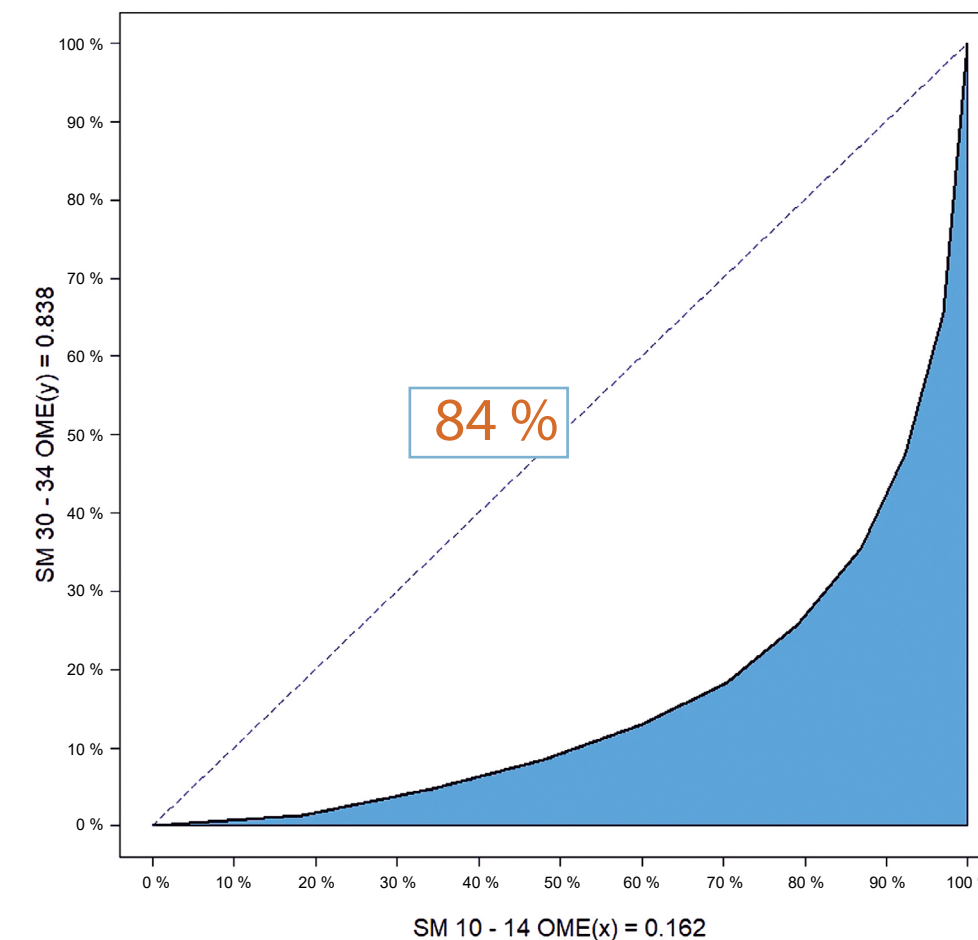
Vrednost nepremičnin

SEld

SElp

Ploščina na grafu ordinalne dominantnosti, ki pripada posamezni skupini, odraža verjetnost, da bi naključni posameznik iz te skupine imel enak ali višji rezultat kot naključni posameznik iz druge skupine.

Povezanost med družinskim socialno-ekonomskim ozadjem in maturitetnimi dosežki je šibkejša od povezanosti maturitetnih dosežkov s poznejšim socialno-ekonomskim statusom posameznika.

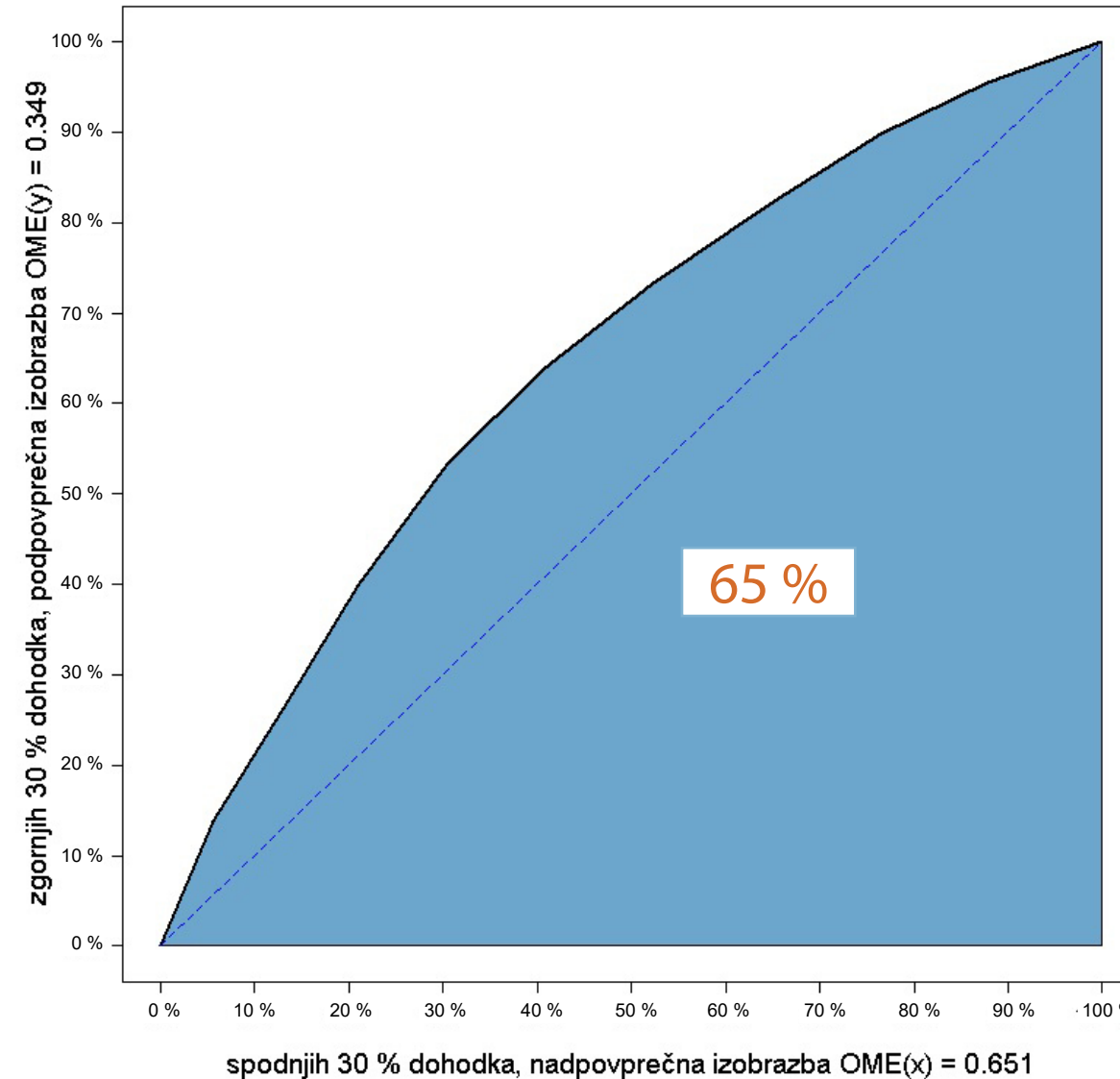
Pri naključno izbranem paru dijakov bi imel v **treh** primerih od **štirih** višji ali enak SEld tisti, ki je na maturi dosegel višji rezultat.

Pri naključno izbranem paru odraslih bi imel v **petih** primerih od **šestih** višji ali enak SElp tisti, ki je na maturi dosegel višji rezultat.

Izobrazba ali dohodki?

Učenec/-ka A
prihaja iz družine,
v kateri imajo starši
nadpovprečne
dohodke,
a podpovprečno
izobrazbo.

Učenec/-ka B
prihaja iz družine,
v kateri imajo starši
podpovprečne
dohodke,
a nadpovprečno
izobrazbo.

Verjetnost, da bo učenec/-ka B dosegel/-la enak ali višji rezultat pri NPZ iz slovenščine ali matematike kot učenec/-ka A, je 65 %.

Med naključnimi pari učencev bi v **dveh** primerih od **treh** višji dosežek imel učenec iz družine, v kateri imajo starši podpovprečne dohodke, a nadpovprečno izobrazbo.